

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีสาระสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานพัฒนารายได้ รองลงมาคือ ด้านงานพัสดุ และด้านงานการเงินและบัญชี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านงานการเงินและบัญชี พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมีเพียงด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.1.1 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่าง ๆ ตามแบบที่กำหนด ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ รองลงมาคือ มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่าย เงิน การฝากเงินและการเก็บรักษาเงิน การตรวจเงินและการงบประมาณ การบันทึกบัญชี และการรายงานต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในแต่ละหมวด/ประเภท เพียงพอต่อการบริหารงานโดยไม่ต้องโอนงบประมาณเพิ่มเติม

1.1.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในส่วนการคลังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี ตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดรองลงมาคือ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในส่วนการคลังเข้ารับการฝึกอบรม อบรม สัมมนา ดูงาน และศึกษาเพิ่มเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในส่วนการคลังเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีมีเพียงพอต่อปริมาณงาน

1.1.3 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแบ่งงานให้แต่ละคนโดยมีขอบข่ายงานที่ชัดเจนทำให้ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเอง รองลงมาคือ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างหรือพัฒนาระบบงานการเงินและบัญชี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีให้มีความรวดเร็วขึ้น

1.1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี และ สถานที่ทำงานเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีมีความสะดวก สบาย และเหมาะสม รองลงมาคือ มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ เครื่องพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์มีคุณภาพสูงเหมาะสมกับการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี

1.1.5 ด้านความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการเงินและบัญชีเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับรายรับและรายจ่าย รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีให้ประชาชนทราบ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปิดประกาศ ประชุมชี้แจง เสียงตามสาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนและเข้าร่วมตรวจสอบความถูกต้องและชัดเจนของงานการเงินและบัญชี

1.1.6 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของงานการเงินและบัญชีองลงมาคือ มีการจัดเวทีประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านงานการเงินและบัญชี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานการเงินและบัญชี

1.2 ด้านงานพัสดุ พบว่า โดยภาพรวมและรายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.2.1 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำ การจัดซื้อ จัดจ้าง การจำหน่าย และการดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนด รองลงมาคือ มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของงานพัสดุเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในแต่ละหมวด/ประเภทของงานพัสดุ เพียงพอต่อการบริหารงานโดยไม่ต้องโอนงบประมาณเพิ่มเติม

1.2.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุเข้ารับการฝึกอบรม อบรม สัมมนา ดูงาน และศึกษาเพิ่มเกี่ยวกับงานพัสดุ รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานงานพัสดุ

มีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับงานงานพัสดุ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานงานพัสดุมีเพียงพอต่อปริมาณงาน

1.2.3 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแบ่งงานให้แต่ละคนโดยมีขอบข่ายงานที่ชัดเจนทำให้ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเอง รองลงมาคือ การแบ่งงานตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความพอใจในการทำงาน และมีการสั่งการ ควบคุมบังคับบัญชาถูกต้องตามสายบังคับบัญชาและโครงสร้างของการปฏิบัติงานพัสดุและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมากคือ มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานงานพัสดุให้มีความรวดเร็วขึ้น

1.2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงานพัสดุ รองลงมาคือ มีการนำเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงานพัสดุ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมากคือ เครื่องพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์มีคุณภาพสูงเหมาะสมกับการปฏิบัติงานพัสดุ

1.2.5 ด้านความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประชาสัมพันธ์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง การจำหน่าย ให้ประชาชนทราบ รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนและเข้าร่วมตรวจสอบความถูกต้อง และชัดเจนของการจัดซื้อ จัดจ้าง การจำหน่าย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีการสรุปผลการดำเนินงานพัสดุให้ประชาชนได้ทราบเพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้

1.2.6 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของงานพัสดุ รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงานพัสดุ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านงานพัสดุ

1.3 ด้านงานพัฒนารายได้ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.3.1 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเก็บรายได้ ตามที่กฎหมายกำหนด หรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนด รองลงมาคือ มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของงานพัฒนารายได้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในแต่ละหมวด/ประเภทของงานพัฒนารายได้ เพียงพอต่อการบริหารงานโดยไม่ต้องโอนงบประมาณเพิ่มเติม

1.3.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานงานพัฒนารายได้มีความพร้อม มีความตั้งใจ และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัฒนารายได้ เข้ารับการฝึกอบรม อบรม สัมมนา คุงาน และศึกษาเพิ่มเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัฒนารายได้มีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับงานจัดเก็บรายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัฒนารายได้มีเพียงพอต่อปริมาณงาน

1.3.3 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแบ่งงานให้แก่แต่ละคนโดยมีขอบข่ายงานที่ชัดเจนทำให้ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเอง และการแบ่งงานตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความพอใจในการทำงาน รองลงมาคือ มีการสั่งการ ควบคุมบังคับบัญชาถูกต้องตามสายบังคับบัญชาและโครงสร้างของการปฏิบัติงานพัฒนารายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีการเพิ่มอำนาจให้หัวหน้างานพัฒนารายได้เพื่อความคล่องตัวและรวดเร็วในการบริหารงานพัฒนารายได้

1.3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงานพัฒนารายได้ รองลงมาคือ มีการนำเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานพัฒนารายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ เครื่องพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์มีคุณภาพสูงเหมาะสมกับการปฏิบัติงานพัฒนารายได้

1 1.3.5 ด้านความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเก็บรายได้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปิดประกาศ ประชุมชี้แจง เสียงตามสาย รองลงมาคือ มีการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนและผู้สนใจเข้าถึงข้อมูลงานจัดหาและการจัดเก็บรายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีการสรุปผลการดำเนินงานพัฒนารายได้ให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้าว่าจะทำอะไร และเมื่อไหร่ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้

1.3.6 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับข้อมูลข่าวสารของงานพัฒนารายได้ รองลงมาคือ มีการจัดเวทีประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน แสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านงานพัฒนารายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานพัฒนารายได้

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด
กำแพงเพชร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านงานการเงินและบัญชี และด้านงานพัสดุ และด้านงานพัฒนารายได้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านงานการเงินและบัญชี พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงสองด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านความโปร่งใส และด้านวัสดุอุปกรณ์

2.1.1 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในแต่ละหมวด/ประเภท เพียงพอต่อการบริหารงานโดยไม่ต้องโอนงบประมาณเพิ่มเติม รองลงมาคือ มีการควบคุมการตรวจสอบการใช้งบประมาณเกี่ยวกับการเงินและบัญชี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ตั้งไว้และมีการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่าง ๆ ตามแบบที่กำหนดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

2.1.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนการคลังเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีมีเพียงพอต่อปริมาณงาน รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนการคลังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนด และผู้ปฏิบัติงานในส่วนการคลังเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีมีความพร้อม มีความตั้งใจ และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนการคลังเข้ารับการฝึกอบรม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และศึกษาเพิ่มเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี

2.1.3 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการปรับปรุงระบบการเงินและบัญชีให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีให้มีความรวดเร็วขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือ การแบ่งงานตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความพอใจในการทำงาน

2.1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ เครื่องพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์มีคุณภาพสูง เหมาะสมกับการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีรองลงมาคือ สถานที่ทำงานเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีมีความสะอาด สบาย และเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการนำเครื่องมือ

เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี และมีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี

2.1.5 ด้านความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนและเข้าร่วมตรวจสอบความถูกต้องและชัดเจนของงานการเงินและบัญชี รองลงมาคือ มีการสรุปผลการดำเนินงานการเงินและบัญชีให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้าเพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือ มีการประชาสัมพันธ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีให้ประชาชนทราบ และ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปิดประกาศ ประชุมชี้แจงเสียงตามสาย

2.1.6 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงานการเงินและบัญชี รองลงมาคือ มีการจัดเวทีประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านงานการเงินและบัญชี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของงานการเงินและบัญชี

2.2 ด้านงานพัสดุ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงสองด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านความโปร่งใสและด้านวัสดุอุปกรณ์

2.2.1 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการปรับปรุงระบบและการเบิกจ่ายงบประมาณของงานพัสดุรองลงมาคือ มีการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในแต่ละหมวด/ประเภทของงานพัสดุ เพียงพอต่อการบริหารงานโดยไม่ต้องโอนงบประมาณเพิ่มเติม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือ มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของงานพัสดุเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการ

2.2.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานงานพัสดุมีเพียงพอต่อปริมาณงาน รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานงานพัสดุมีความพร้อม มีความตั้งใจ และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุเข้ารับการฝึกอบรม อบรม สัมมนา ดูงาน และศึกษาเพิ่มเกี่ยวกับงานพัสดุ

2.2.3 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานงานพัสดุให้มีความรวดเร็วขึ้น รองลงมาคือ มีการแบ่งงานให้แต่ละคน โดยมีขอบข่ายงานที่ชัดเจนทำให้ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเอง มีการเพิ่มอำนาจ

ให้หัวหน้างานงานพัสดุเพื่อความคล่องตัวและรวดเร็วในการบริหารงานงานพัสดุและมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างหรือพัฒนาระบบงานพัสดุ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ใน ระดับน้อย คือ มีการสั่งการ ควบคุมบังคับบัญชาถูกต้องตามสายบังคับบัญชาและโครงสร้างของ การปฏิบัติงานพัสดุ

2.2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยภาพและรายด้านรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์มีคุณภาพสูงเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน พักตร์ รองลงมาคือ มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงานพัสดุ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงานพัสดุ

2.2.5 ด้านความโปร่งใส พบว่า โดยภาพและรายด้านรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประชาสัมพันธ์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง การจำหน่าย ให้ประชาชนทราบรองลงมาคือ มีการสรุปผลการดำเนินงานพัสดุให้ประชาชน ได้ทราบเพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนและผู้สนใจเข้าถึงข้อมูลงานการจัดซื้อ จัดจ้าง การจำหน่าย

2.2.6 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน แสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานพัสดุ รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานพัสดุ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของงานพัสดุ

2.3 ด้านงานพัฒนารายได้ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย มีเพียง ด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านงบประมาณ

2.3.1 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการพัฒนาระบบบริหารงบประมาณเกี่ยวกับงานพัฒนารายได้ รองลงมาคือ มีการปรับปรุงระบบและการเบิกจ่ายงบประมาณของงานพัฒนารายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการสนับสนุนการควบคุม การตรวจสอบ การใช้งบประมาณเกี่ยวกับ งานพัฒนารายได้ มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีเป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่ตั้งไว้ และ มีการเบิกจ่าย เงินงบประมาณของงานพัฒนารายได้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และ หนังสือสั่งการ

2.3.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ข้อที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัฒนารายได้มีเพียงพอต่อปริมาณงานรองลงมา คือ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัฒนารายได้เข้ารับการฝึกอบรม อบรม

สัมมนา ฐาน และศึกษาเพิ่มเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานงานพัฒนารายได้มีความพร้อม มีความตั้งใจ และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

2.3.3 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างหรือพัฒนาระบบงานพัฒนารายได้ รองลงมาคือ มีการปรับปรุงระบบงานพัฒนารายได้ให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือ มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานงานพัฒนารายได้ให้มีความรวดเร็วขึ้น

2.3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยภาพและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานพัฒนารายได้ รองลงมาคือ เครื่องพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์มีคุณภาพสูงเหมาะสมกับการปฏิบัติงานพัฒนารายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อการปฏิบัติงานพัฒนารายได้

2.3.5 ด้านความโปร่งใส พบว่า โดยภาพและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนและเข้าร่วมตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของการจัดหาและการจัดเก็บรายได้รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์ เผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเก็บรายได้ให้ประชาชนทราบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนและผู้สนใจเข้าถึงข้อมูลงานจัดหาและการจัดเก็บรายได้

2.3.6 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โดยภาพและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงานพัฒนารายได้ รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของงานพัฒนารายได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานพัฒนารายได้ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานพัฒนารายได้ และ มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านงานพัฒนารายได้

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

3.1 ด้านงานการเงินและบัญชี พบแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่

3.1.1 1 เปิดเผยข้อมูลงานการเงินและบัญชี และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงานการเงินและบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.2 2 ปรับปรุงการทำงานการเงินและบัญชีโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย และนำโปรแกรมการเงินและบัญชีทางคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

3.1.3 บุคลากรควรเข้ารับการอบรมเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้มีความชำนาญเฉพาะตำแหน่ง และให้ทันต่อเหตุการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

3.2 ด้านงานพัสดุ พบแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่

3.2.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ ตรวจสอบงานพัสดุ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2.2 ปฏิบัติงานตามระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุอย่างเคร่งครัด

3.2.3 ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานพัสดุโดยเฉพาะ

3.3 ด้านงานพัฒนารายได้ พบแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่

3.3.1 จัดสรรงบประมาณสำหรับส่งเสริมการจัดเก็บรายได้ และจูงใจให้ประชาชนเข้ามาเสียภาษี

3.3.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐควรให้บริการแก่ผู้เสียภาษีด้วยความสะดวก รวดเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการชำระภาษีที่ล่าช้า โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดเก็บภาษี

3.3.3 จัดทำแผนที่ภาษีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้การบริหารงานรายได้เพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด

กำแพงเพชร

สภาพการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 (2542) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อีกทั้งการบริหารงานการเงินการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งออกเป็น 3 งาน ได้แก่ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ และงานพัฒนารายได้ มีระเบียบ กฎหมาย และแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนอยู่แล้วจึงทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของเกรียงศักดิ์ ฝ่ายสีงาม (2543, หน้า 61, 62) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม

พนักงานส่วนตำบลมีการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านงานการเงินและบัญชี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีการบริหารงานด้านงบประมาณสูงสุดในเรื่องมีการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่าง ๆ ตามแบบที่กำหนดภายในกำลับริมาณนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีได้จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่าง ๆ ตามหลักวิชาการทางการบัญชีและตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ซึ่งต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพราะข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสิงม (2543, หน้า 61) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี สรุปได้ว่าพนักงานส่วนตำบลมีการจัดทำรายรับ – รายจ่าย ประจำปีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทันตามกำหนดเวลา การอนุมัติเบิกจ่ายเงินงบประมาณมีความถูกต้อง ตามระเบียบ

1.2 ด้านงานพัสดุ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีการบริหารงานด้านความโปร่งใสสูงสุดในเรื่องมีการประชาสัมพันธ์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง การจำหน่ายให้ประชาชนทราบอาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานพัสดุเป็นการปฏิบัติงานที่ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามแนวคิดของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดให้การบริหารราชการแผ่นดินควรบรรลุเป้าหมายเกี่ยวกับสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารการพัฒนาที่เปิดเผยโปร่งใส และตรวจสอบได้มากขึ้นทั้งในการบริหารการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ระบบราชการและภาคเอกชนมีการบริหารการพัฒนาที่ใสสะอาดและลดการทุจริตเพิ่มขึ้น และให้ความสำคัญกับการควบคุมตรวจสอบของประชาชนและองค์กรตามรัฐธรรมนูญมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุเทพ คุณกิติ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า หลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลได้ด้วยกันหลายช่องทาง ได้แก่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ทั้งทางโทรทัศน์ สถานีวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และการติดตามการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล

1.3 ด้านงานพัฒนารายได้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีการบริหารงานด้านความโปร่งใสสูงสุดในเรื่องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหาและการจัดเก็บรายได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปัดประกาศ ประชุมชี้แจง เสียงตามสาย อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางการเพิ่มรายได้ของตนเอง

ให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดความเป็นอิสระทางการคลังท้องถิ่น และเพื่อให้เกิดความโปร่งใสจะต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบโดยการปฏิบัติภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2539 สอดคล้องกับพรศรี ศรีโพธิ์ (2551, หน้า 84-82) ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า เทศบาลตำบลนครชุมมีการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีโดยมีการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวน มีเสียงตามสาย และประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์ท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด

กำแพงเพชร

ปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานที่นำมาใช้ในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยให้ปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญมี 4 ประการ ซึ่งรู้จักกันในนาม 4M ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และมีการจัดระบบ วิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของทัศนีย์ พลอยทับทิม (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานการเงินการคลังของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวังน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ในภาพรวมปัญหาการบริหารงานการเงินการคลังของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวังน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านงานการเงินและบัญชี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีปัญหาการบริหารงานด้านงบประมาณสูงสุดในเรื่องมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในแต่ละหมวด/ประเภทเพียงพอต่อการบริหารงานโดยไม่ต้องโอนงบประมาณเพิ่มเติม อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้มีการประมาณรายรับและรายจ่ายของปีที่ผ่านมาเป็นฐานในการคำนวณรายจ่ายประจำปี ไม่ได้มีการสอบถามความต้องการระหว่างสำนักปลัดและส่วนการคลัง และไม่ได้ยึดแผนพัฒนาประจำปีในการตั้งงบประมาณรายจ่ายจึงทำให้ต้องมีการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มอีก ดังที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2554 หน้า 33) กล่าวว่า การจัดทမ်းงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเป็นการวางแผนการจัดหาและการใช้จ่ายเงินในปีนั้น ๆ ต้องมีการประมาณการรายรับที่คาดว่าจะได้รับ และประมาณการรายจ่ายที่จะดำเนินการภายในวงเงินงบประมาณการรายรับที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โครงการที่กำหนดในงบประมาณรายจ่ายจะเป็นโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาประจำปี ซึ่งเป็นการสอดคล้องกันระหว่างการวางแผนกับการจัดทำงบประมาณเพื่อให้การบริหารงานของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญญาภรณ์พวง (2550, หน้า 131) ได้ศึกษาปัญหาการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอคอนจานจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาด้านการจัดทำงบประมาณ คือ ก่อนการจัดทำงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้กำหนดเป้าหมายและลำดับความสำคัญ ก่อนหลังของแผนพัฒนาอย่างชัดเจน ตั้งวงเงินงบประมาณรายจ่ายในแต่ละหมวดไม่มีความสมดุลกัน และตั้งวงเงินงบประมาณสูงเกินความจำเป็น ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบล

2.2 ด้านงานพัสดุ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีปัญหาการบริหารงาน ด้านงบประมาณสูงสุดในเรื่องมีการปรับปรุงระบบและการเบิกจ่ายงบประมาณของงานพัสดุ อาจเป็นเพราะงานพัสดุเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนและมีความเสี่ยงมาก ผู้ปฏิบัติงานต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างรอบคอบ เคร่งครัด และต้องมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติ อีกทั้งการเบิกจ่ายงบประมาณของงานพัสดุจะต้องประสานงานและเตรียมความพร้อมอยู่เสมอเกี่ยวกับทุกส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล การเบิกจ่ายงบประมาณของงานพัสดุจะต้องมีใบเบิกจ่ายพัสดุของแต่ละส่วนงาน เจ้าหน้าที่จะต้องประสานงานแต่ละส่วนวงงบประมาณเพียงพอหรือไม่จึงจะทำให้ระบบการเบิกจ่ายงบประมาณมีความรวดเร็วและทันต่อการใช้งาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสำเนียงอะเวลา (2547, หน้า 60) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารพัสดุ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ปฏิบัติมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องการเบิกจ่ายพัสดุไม่จัดทำหลักฐานการเบิกจ่ายและบันทึกในบัญชีหรือทะเบียนเพื่อเบิกพัสดุไปใช้ให้เป็นระบบ

2.3 ด้านงานพัฒนารายได้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยโดยมีปัญหาการบริหารงาน ด้านงบประมาณสูงสุดในเรื่องมีการพัฒนาระบบบริหารงบประมาณเกี่ยวกับงานพัฒนารายได้ อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมทั้งมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้น ด้วยการโอนสิทธิ์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการจัดเก็บ และบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหาร และการบริการประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ (ทวี พันธวุฒิสถิฐ, 2537, หน้า 100) ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดเก็บและเพิ่มรายได้เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนหรือเงินอื่นที่รัฐบาลกลางจัดสรรให้หรือพึ่งพาให้น้อยลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฬาร พิมพะนิตย์ (2549, หน้า 79) ได้ศึกษาปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลภูพาน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า งานพัฒนารายได้ด้านงบประมาณ มีปัญหาเรื่องไม่มีงบประมาณในการพัฒนา การจัดเก็บรายได้ และขาดงบประมาณในการพัฒนางานจัดเก็บรายได้

ตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

4.1 ด้านงานการเงินและบัญชี พบว่าแนวทางที่สำคัญ ได้เปิดเผยข้อมูลงานการเงินและบัญชี และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงานการเงินและบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายจากส่วนกลาง มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน และมีคณะผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานอย่างเป็นทางการ มีอำนาจอิสระในด้านการคลัง รวมทั้งมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบาย และมีการบริหารงานของตนเอง ไม่ต้องขอคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งองค์กรท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นจะมีบุคลากรของตนเองบริหารงานภายในท้องถิ่น ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การริเริ่มกฎหมาย การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ประพฤติไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป การให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ในท้องถิ่นใดที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเข้มแข็งทำให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากขึ้นและมีความโปร่งใสในการทำงาน ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างเข้มแข็ง สอดคล้องกับแนวคิดของกรมการปกครอง (2545, หน้า 92-95) ที่ได้ส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และหลักความมีส่วนร่วมถือเป็นหลักการที่มีความสำคัญขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน และมีส่วนร่วมในการบริหารงานตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร ใดๆ รวมทั้งตรวจสอบและการประเมินผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุเทพ คุณกิติ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ได้นำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลภายใต้แนวคิดร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ โดยประชาชนมีระบบติดตามตรวจสอบผลการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและแจ้งผลไปยังผู้ร้องเรียนโดยตรง

4.2 ด้านงานพัสดุ พบว่ามีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ ตรวจสอบงานพัสดุ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น เวทีประชาคม การตั้งกระทู้ในเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ อาจเป็นเพราะงานพัสดุเป็นงานเกี่ยวกับการซื้อ การจ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งการแลกเปลี่ยน การเช่า การควบคุม การจำหน่ายและการปรับปรุงซ่อมแซมครุภัณฑ์ของหน่วยงาน หากไม่มีการควบคุม และตรวจสอบที่รัดกุมอาจก่อให้เกิดการทุจริตได้ และประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อ – จัดจ้างได้ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เกิดความถูกต้องโปร่งใสและเป็นธรรม เป็นต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของทิพวัล เกตุศิริ (2551, หน้า 47) ที่ได้ศึกษาแนวทางในการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบล จังหวัดพม่า แนวทางในการบริหารงานพัสดุ คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานพัสดุตามรัฐธรรมนูญปี 2550 ที่ว่าด้วยหลักธรรมาภิบาล พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ (พ.ศ. 2540) รวมถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการไทย (พ.ศ. 2546- 2550) ซึ่งกำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการสำรวจ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและ/หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง

4.3 ด้านงานพัฒนารายได้ พบว่ามีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ จัดสรรงบประมาณ สำหรับส่งเสริมการจัดเก็บรายได้ และจงใจให้ประชาชนเข้ามาเสียภาษี เช่น รางวัลสำหรับผู้เสียภาษีที่ชำระภาษีภายในกำหนด และลดอัตราการเก็บภาษี อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลักในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญต่อกับการพัฒนากระบวนการบริหารการเงิน การคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานและการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรคิดค้นแนวทางการพัฒนารายได้ ทั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการหารายได้จากแหล่งเดิม และการริเริ่มดำเนินกิจการเพื่อหารายได้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่กฎหมายเปิดโอกาสให้มากขึ้น เช่น การจงใจหรือสร้างความสะดวกในการชำระภาษีให้แก่ประชาชน และการพัฒนาฐานข้อมูลภาษีท้องถิ่นเพื่อใช้ในการวางแผนและติดตามผลสำเร็จของการจัดเก็บภาษี สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรศรี ศรีโพธิ์ (2551, หน้า 81 – 82) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า แนวทางในการเก็บ

ภายใต้ที่จะทำให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะเสียภาษี/ส่งเสริมให้เสียภาษีคือ การจับสลากชิงรางวัลแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด และการแจกของชำร่วยแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาสภาพการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารงานการคลังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกขั้นตอน ตั้งแต่การมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตรวจสอบ เพื่อความโปร่งใส

2. จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารงานการคลังอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานการเงินและบัญชี และด้านงานพัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาที่ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุน ดังนี้

2.1 ควรมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เพียงพอต่อการบริหารงาน โดยไม่ต้องโอนงบประมาณเพิ่มเติม โดยการบูรณาการ ประสานงานระหว่างส่วนต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกันสำหรับการตั้งงบประมาณ

2.2 ควรมีการกำหนดตำแหน่งเพิ่มสำหรับงานส่วนการคลัง โดยเฉพาะงานการเงินและบัญชี และงานพัสดุ เพราะปัจจุบันนี้ตำแหน่งงานสายนี้ยังขาดแคลน โดยรับผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะกับตำแหน่ง

2.3 ควรปรับปรุงระบบการเงินและบัญชี และงานพัสดุ ให้มีความทันสมัย และง่ายต่อการปฏิบัติงาน

2.4 ควรจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพสูงเหมาะสมสำหรับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

2.5 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมตรวจสอบความถูกต้องและชัดเจนของงานการเงินและบัญชี และงานพัสดุ และสามารถเข้าร่วมตัดสินใจได้ทุกขั้นตอน

2.6 ควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีและการปฏิบัติงานเฉพาะตำแหน่ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ เกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี งานพัสดุ และงานพัฒนารายได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยการบริหารงานการคลังเฉพาะแต่ละด้าน คือ ด้านงานการเงินและบัญชี ด้านงานพัสดุ และด้านงานพัฒนารายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
2. ควรทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
3. ควรทำการศึกษาวิจัยแนวทางพัฒนาบุคลากรส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร